

Handleplan for læsning

Mål¹

Alle elever videreudvikler alderssvarende læsestrategier og læsefærdigheder, som de anvender til videntilegnelse i alle skolens fag.

Skolens handleplan for læsning

Mønsted og Sparkær skoler har taget udgangspunkt i Viborg Kommunes strategi for sprog og læsning i arbejdet med lokal handleplan for læsning. Handleplanen beskriver skolernes mål og indsatsområder i almenundervisningen, indsats over for elever i risiko for læsevanskeligheder samt procedurer for børn og unges overgang gennem forløbet fra dagtilbud til ungdomsuddannelse.

Læseundervisning i skolen

I indskolingen fortsætter det sprogstimulerende arbejde. Eleverne lærer at læse og forstå tekster, så de bliver i stand til at tilegne sig brugbare læsefærdigheder, der danner grundlag for læsning i alle skolens fag.

På mellemtrinet fokuseres på automatisering af læsefærdigheder, samt på læsning af fagenes tekster. Efterhånden som eleverne får automatiseret deres læsning, undervises de i strategier til læseforståelse og går fra at lære at læse til at læse for at lære.

I udskolingen er der fortsat fokus på udvikling af læsestrategier, så eleverne bliver i stand til at læse og forstå mange forskellige teksttyper. Fokus på læsehastighed øges, da en hurtig og effektiv læsning er en forudsætning for at kunne håndtere de øgede tekstmængder på ungdomsuddannelserne.

Læseundervisningen finder sted i forskellige læringsrum, hvor eleverne mødes af kompetente voksne.

Elever i risiko for læsevanskeligheder

Skolen sikrer, at elever i risiko for læsevanskeligheder findes tidligst muligt. Skolen iværksætter en målrettet indsats. (klik og læs mere) Sprogvurdering og evaluering Skolen evaluerer løbende den enkelte elevs sprog- og læsefærdigheder. Skolen tilrettelægger og justerer sin læseindsats ud fra de forskellige årganges læseresultater. Indsatsen tilpasses den enkelte elev.

Organisering og ansvarsfordeling

Forudsætningen for en god læseudvikling skabes primært i hjemmet. Derfor har skole og forældre et tæt samarbejde og fælles ansvar for, at eleven udvikler sine læsefærdigheder til det højest mulige niveau.

---

¹ Viborg Kommunes "Strategi for Sprog og Læsning"

I skolen har alle elevens lærere ansvar for elevens læseudvikling. På den enkelte skole findes forskellige fora, som understøtter denne. I Pædagogisk Læringscenter findes ressourcepersoner, der har fokus på den almene læseundervisning, mens skolens Kompetencecenter har fokus på elever i risiko for læsevanskeligheder.

Overgange og sammenhænge

Dagtilbud og skole udarbejder en fælles procedure, der sikrer, at relevant viden angående elevens sprog- og læsekompetence formidles videre fra dagtilbud til skole og SFO. Skolen udarbejder procedure, der sikrer den fortsatte videreformidling ved elevens overgang fra afdeling til afdeling, fra skole til skole og fra skole til ungdomsuddannelse.

Kompetenceudvikling og videndeling

Skolerne og undervisningsafdelingen udvikler kompetenceudviklingsforløb for det pædagogiske personale. Skolerne sikrer udvikling af læseindsatsen via relevante ressourceteam på lærer- og vejlederniveau. Læsevejledere deltager i Viborg Kommunes netværk, der arbejder med professionsudvikling og videndeling.

Evalueringsplaner vedr. læsning for alle elever i Viborg Kommune og særlige tiltag for elever i læsevanskeligheder

Gældende alle elever (også elever med flersproglig baggrund) i kommunens folkeskoler (Skema 1). Bemærk, at der udover det fælles skema, også er et skema med særlige ekstra evalueringer for elever med flersproglig baggrund (Skema 2) og et skema med særlige ekstra evalueringer for elever i læsevanskeligheder (Skema 3), samt et skema (Skema 4) til yderligere frivillige indsatser foruden de obligatoriske.

Handleplan for læsning – Mønsted & Sparkær Skoler – 2018

Skema 1: Fælles for alle elever

Klassetrin	Tidspunkt	Test	Læsekonference	Ansvar	Bemærkninger
0. klasse	Før efterårsferie	Bogstavprøve 1(analog)	okt./nov.	Børnehaveklasseleder	Resultatet formidles til læsevejlederen senest 1. maj.
	Marts	Bogstavprøve 1 og 2(analog)	maj/juni	Børnehaveklasseleder	
1. klasse	Marts	Ordlæseprøve 1(analog)	april/maj	Dansklæreren	Resultatet formidles til læsevejlederen senest 1. maj.
2. klasse	Efterår	Frivillige Nationale test 2.kl	nov./dec.	Dansklæreren	De "Frivillige" nationale tests er obligatoriske på Mønsted og Sparkær Skoler.
	Forår	National test, 2. kl.	marts/april	Dansklæreren	Opfølgning på testen indgår i elevplanen
	Februar	DVO –non-ords-diktat	marts/april	Dansklæreren	Resultatet formidles til læsevejlederen.
3. klasse	Efterår	Frivillige Nationale test, 2. kl.	nov./dec.	Dansklæreren	De "Frivillige" nationale tests er obligatoriske på Mønsted og Sparkær Skoler.
4. klasse	Efterår	Frivillige Nationale test 4.kl	nov./dec.	Dansklæreren	De "Frivillige" nationale tests er obligatoriske på Mønsted og Sparkær Skoler.
	Forår	National test, 4. kl.	marts/april	Dansklæreren	Opfølgning på testen indgår i elevplanen. Resultater formidles til læsevejlederen senest 1 måned efter .
5. klasse	Efterår	Frivillige Nationale test, 4. kl.	nov./dec.	Dansklæreren	De "Frivillige" nationale tests er obligatoriske på Mønsted og Sparkær Skoler.
6.klasse	Efterår	Frivillige Nationale test, 6. kl.	nov./dec.	Dansklæreren	De "Frivillige" nationale tests er obligatoriske på Mønsted og Sparkær Skoler.
	Forår	National test, 6. kl.	marts/april	Dansklæreren	Opfølgning på testen indgår i elevplanen. Resultater formidles til læsevejlederen.
7. klasse	Efterår	Frivillige Nationale test, 6. kl.	nov./dec.	Dansklæreren	De "Frivillige" nationale tests er obligatoriske på Mønsted og Sparkær Skoler.
8.klasse	Efterår	Frivillige Nationale test, 8. kl.	nov./dec.	Dansklæreren	De "Frivillige" nationale tests er obligatoriske på Mønsted og Sparkær Skoler.
	Forår	National test, 8. kl.	marts/april	Dansklæreren	Opfølgning på testen indgår i elevplanen. Resultater formidles til læsevejlederen.
9. klasse	Efterår	Frivillige Nationale test, 8. kl.	nov./dec.	Dansklæreren	De "Frivillige" nationale tests er obligatoriske på Mønsted og Sparkær Skoler.

Handleplan for læsning – Mønsted & Sparkær Skoler – 2018

Skema 2: Elever med flersproglig baggrund

Elever med flersproglig baggrund følger samme evalueringsplan som almenområdet og screenes derudover med følgende test/evalueringer:

Klassetrin	Tidspunkt	Test	Ansvar	Bemærkninger
0.kl	September-november	Rambølls sprogvurdering	DSA-læreren	Resultatfortolkning og handleplan ved DSA-underviser og BH. Klasselærere i samarbejde, evt. med PPL-flersprog som procesleder og evt. pædagogisk leder som mødedeltager.
1.kl	August - oktober	Ved bekymring ang. bogstavindlæring og lyd-syntese anvendes den dynamiske del af Risikovurderingen.	DSA-læreren	Læsevejleder orienterer DSA-underviser og almenunderviser, og handleplan iværksættes.
4.-8.kl	August-oktober	Frivillige nationale test for dansk som andetsprog	DSA-læreren	Frivillige nationale test for dansk som andetsprog henvender sig til elever, der har været i landet mere end 1 ½ år. Den forudsætter et vist kendskab til dansk. Der er en test til 5. og en til 7.kl for elever med dansk som andetsprog. Testen må tages et år under og et år over alderstrinnet.
Alle nyankomne uanset alder: Efter ½ år i Danmark og ved bekymring ang. bogstavindlæring og lyd-syntese		Hele risikovurderings-testen gennemføres sammen med en test i bogstavernes lyde. Det kunne være bogstavprøve 2 fra Hogrefe.	DSA-læreren	Der evalueres på risikovurderingen i et samarbejde mellem læsevejleder, DSA-underviser og almenunderviser

Skema 3: Tiltag for elever i læsevanskeligheder

Gælder også elever med flersproglig baggrund

Klassetrin	Tidspunkt	Test og tiltag	Ansvar	Bemærkninger
1.kl	August - oktober	Dynamisk risikotest (deltest tre) fra risikovurderingen	Læsevejlederen	Efter dynamisk risikotest vurderes sammen med øvrige observationer, hvem der tilbydes læseskub.
	Januar -maj	Læseskub	Dansklæreren	Dansklærer planlægger læseskub - eventuelt i samarbejde med læsevejleder.
2.kl	Februar	Individuel DVO efter gruppescreening	Læsevejlederen	
3.- 5. kl.	Hele året	VAKS-kursus lyd-for-lyd for udvalgte elever	Læsevejlederen	.
	Efter VAKS	DVO 2. individuelle test		
3.-9.kl.	Marts	Ordblindetesten	Læsevejlederen	<p>Kan tilbydes udvalgte elever på baggrund af testresultater og helhedsvurdering foretaget af lærere, læsevejleder og skoleledelse.</p> <p>Forældre har retskrav på én ordblindetest i barnets skoletid fra marts 4.klasse. Forældre skal skriftligt give samtykke til, at testen kan tages. Elev og forældre orienteres om resultatet. Det overvejes om eleven ved et "rødt" resultat søges optaget på Læsecenter (4.-6-kl)</p> <p>Testen sendes altid til PPL; Lej@viborg.dk</p>
	April Maj Juni			
4.-9. kl.	Efter nationale test		Læsevejlederen	Elever, der ligger i mangelfuld eller ikke tilstrækkelig præstation i nationale test i afkodning/læsning skal afdækkes individuelt med andet materiale, hvoraf en del af dette materiale skal bestå af nonordsstavning og nonordslæsning passende for aldersgruppen. Ved begrundet mistanke om ordblindhed anvendes den nationale ordblindetest, hvis den ikke er taget tidligere.

